

utslippsreduksjon,
binding og opptak

tilpasning

fornybar
energi

energibruk

SPR klima og energi

Hva er nytt og hva betyr det for kommunene?

Virkeområde

- Gjelder for hele landet, inkludert sjø ut til grunnlinjen
- Skal legges til grunn ved kommunal, regional og statlig **planlegging etter plan- og bygningsloven**
- Skal legges til grunn i **enkeltvedtak** som kommunale, regionale og statlige organer treffer etter plan- og bygningsloven og annen lovgivning
- Gjelder også kommunal **virksomhet**
- Gjelder **fylkeskommunal virksomhet så langt FK ønsker**

Mange gode grunner til SPR KE

Sikre at klima og energi vektlegges i planleggingen etter pbl, øvrig myndighetsutøvelse og virksomhet i staten, kommunene og fylkeskommunene

Skal bidra til at:

- **Norge når sine nasjonale klimamål** som fastsatt i klimaloven
- **livsgrunnlaget og naturmangfoldet sikres** for dagens og framtidige generasjoner
- god **forsyningssikkerhet** for energi opprettholdes
- samfunnet og økosystemene **forberedes på og tilpasses klimaendringene**
- **miljømål ses i sammenheng**
- stat, fylkeskommuner og kommuner får **klargjort sine roller og ansvar**
- kommuner og fylkeskommuner **prioriterer klima- og energihensyn**

Hva trenger vi for å prioritere klima, natur og energi?

- arealbruk og løsninger som reduserer klimagassutslippene, opprettholder arealenes evne til karbonopptak- og lagring og støtter omstilling til et lavutslippssamfunn
- effektiv og fleksibel energibruk, energieffektivisering og god bruk av varme- og kjøleressurser.
- utbygging av fornybar energi
- en sirkulær økonomi
- at samfunnet og økosystemene forberedes på og tilpasses et klima i endring

Staten skal levere kunnskap, og den skal brukes

Oppdatert kunnskapsgrunnlag:

- regnskap for direkte utslipp i kommunene - Mdir
- regnskap for utslipp og opptak fra skog- og arealbrukssektoren - Mdir
- kommunefordelt energiregnskap - NVE

Veiledning og informasjon om:

- aktuelle klimatiltak og virkemidler
- karbonrike arealer
- hvordan få overordnet oversikt over direkte klimagassutslipp fra egen virksomhet
- effektiv og fleksibel energibruk
- hvordan sirkulær økonomi kan bidra til å redusere utslipp

Forventninger om samarbeid

Kommunene, fylkeskommunene og staten skal samarbeide → god samordning på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer

Statlige instanser og fylkeskommunen skal bistå med å finne lokalt gode løsninger

Fylkeskommunene og statsforvalterne bør ta initiativ til samarbeid og læring på tvers av kommunegrenser og regioner

Mål, tiltak og virkemidler

Kommunene skal

- **innarbeide ambisiøse og konkrete mål, med tilhørende tiltak og virkemidler både i egen virksomhet og innen sitt geografiske område**
- innarbeide dem i **styringsdokumenter** med fordeling av **ansvar og tidsfrister** for gjennomføring av tiltak
- **evaluere måloppnåelse** → legges til grunn for revideringen av styringsdokumenter og **offentliggjøres**
- legge til rette for **innspill og medvirkning** fra innbyggere, næringsliv og sivilsamfunn
- Bør prioritere **kostnadseffektive** tiltak og virkemidler

Fylkeskommunenes mål og tiltak

- Skal sette ambisiøse og konkrete klima- og energimål i sin regionale **planstrategi, dersom ikke allerede vedtatt i regional plan**
- Vurdere hvordan klima- og energihensyn skal følges opp gjennom videre regional planlegging.
- Skal legge til rette **for innspill fra kommunene** i arbeidet med å sette mål.
- Bør utarbeide mål, tiltak og virkemidler for klima og energi **i egen virksomhet der det er formålstjenlig**
- **evaluere måloppnåelse** → legges til grunn for revideringen av styringsdokumenter og **offentliggjøres**.

Ulike mål og tiltak for egen aktivitet og for andres utslippskutt

Kan sette konkrete mål for egne utslipp og forbruk:

- ta i bruk og fremme klimavennlige og energieffektive løsninger, som nullutslipp, redusert energibruk og økt energifleksibilitet

Mål for hvordan bidra til at andre kan kutte sine utslipp:

- kommunene og fylkeskommunene skal aktivt legge til rette for at næringslivet og innbyggere kutter utslipp og energibruk, og lykkes med omstillingen

Foto: Bjørn Rangbru, Miljødirektoratet

4.3: Fokus på arealplanlegging

- Nytt og viktig kapittel i SPR!
- 13 punkter om hvordan man kan bruke arealplanleggingen til å legge til rette for utslippsfrie, energi- og ressurseffektive løsninger

4.3 Arealplanlegging – på tvers

- **Prioritet:** Reduksjon av klimagassutslipp skal **vektlegges** i arealplanleggingen
- **Planvask:** ved revisjon av kommuneplanens arealdel skal kommunen **vurdere om tidligere vedtatt arealbruk svarer til gjeldende nasjonale klimamål**
- **Lavutslippssamfunnet:** skal aktivt legge til rette for at transport, bosetting og næringsaktiviteter kan skje med så lave utslipp som mulig og at det tilrettelegges for effektiv og fleksibel energibruk
- **UFF:** Planmyndigheten skal vurdere om tiltak (aktiviteter) som har negativ klimaeffekt kan **unngås, flyttes eller forbedres**

UFF for unngå, flytte og forbedre

Karbonrike arealer

- Oversikt: Planmyndigheten skal ha oversikt over hvilke arealer som er **betydelige karbonlagre, på land og i sjø.**
- **Unngå nedbygging: Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer,** inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog, **skal unngås så langt som mulig.**
- **Alternative arealer skal vurderes, og konsekvenser skal belyses.**

Effektiv og fleksibel energibruk

- Skal legge til rette for effektiv og fleksibel energibruk og ha **oversikt over energieffektiviseringstiltak**.
- Skal ha oversikt over muligheten **for varme og kjøling** fra lokale energikilder og legge til rette for utnyttelse av **overskuddsvarme**, lokal varme og fjernvarme/kjøling.

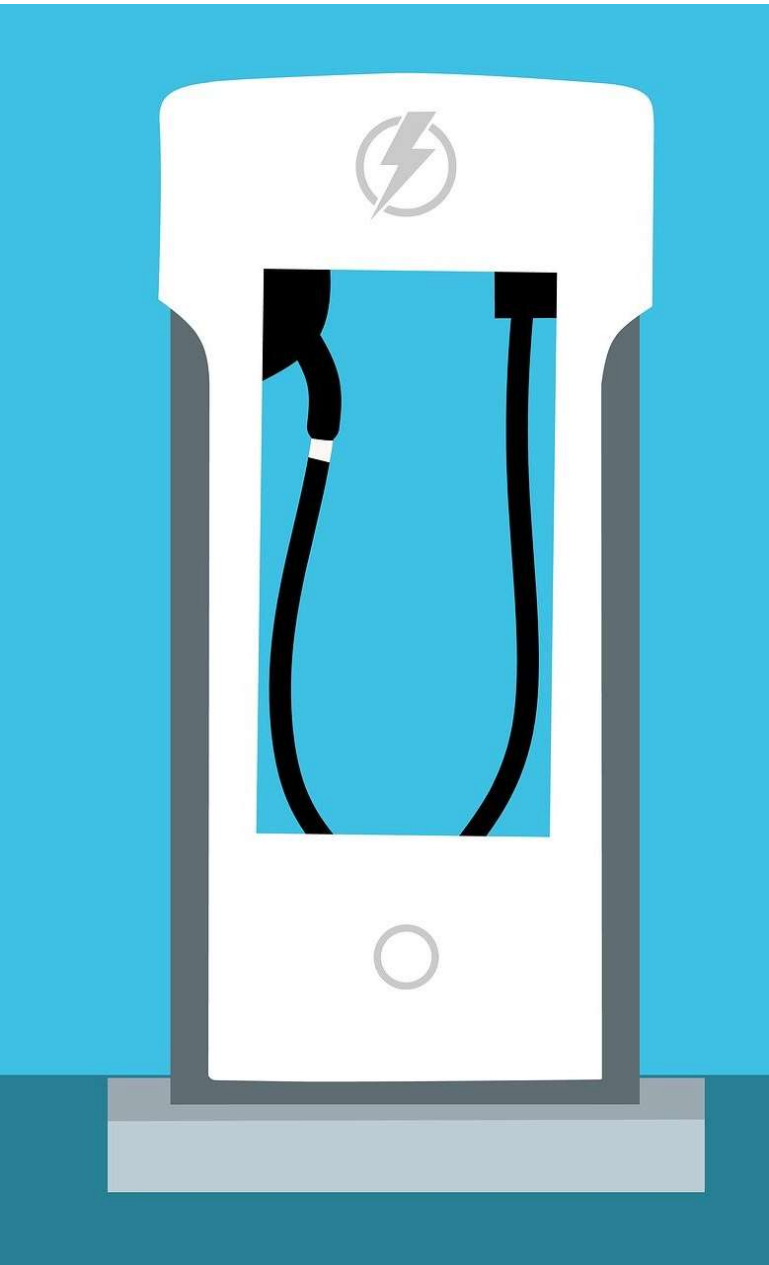

Tilrettelegge for fornybar energiproduksjon

- Skal **vurdere fornybar energiproduksjon** i større utbyggingsområder, på allerede nedbygde områder eller i kombinasjon med andre utbyggingsformål.
- Bør legge til rette for mer fornybar energiproduksjon og **avklare behov for areal** til vindkraft og solkraft

Sirkulærøkonomi

- Ved planlegging av **nye områder** skal planmyndigheten vurdere **hvordan tilrettelegging for sirkulære løsninger kan bidra** til reduserte klimagassutslipp og klimatilpasning.
- Kommunene skal **vurdere og ha dialog med utbyggere om rehabilitering og gjenbruk** av bygninger samlet sett er en mer bærekraftig løsning for å redusere klimagassutslipp og ressursbruk enn regulering til riving.

Lading og transport

Kommunene skal

- sette av **areal til hurtigladestasjoner og fyllestasjoner** for hydrogen og biodrivstoff for kjøretøy og fartøy, og søke å **koordinere** dette slik at det er en god lokal og regional spredning på ladestasjonene.
- vurdere mulighetene for å sette av tilstrekkelig **areal til alternative drivstoff og landstrøm til større fartøy.**
- Fylkeskommunen bør i sin planlegging vurdere hensiktsmessig plassering av ladeinfrastruktur **i et regionalt perspektiv**, i dialog med relevante aktører.

Agne Fredriksen, Klima- og miljødepartementet

5: Klimatilpasning

- Kap 5 uendret - ikke en del av revisjonen. Kom likevel en del høringsinnspill
- Tilpasning inne i:
 - Kap 3. om **samarbeid for god samordning** på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer
 - Kap 3. spesifisering av **innsigelsesgrunnlag**
 - Kap 4.3.j om **tilrettelegging av sirkulære løsninger** kan bidra til bl.a. klimatilpasning
 - Kap 4.3.m om at **planbeskrivelse og saksframlegg** skal vise hvordan klimatilpasning er ivaretatt
- **Ny veiledning om naturbaserte løsninger**

Oppfølging

- Planbeskrivelsen og saksframlegget skal vise hvordan nasjonale hensyn til klimagassreduksjon, klimatilpasning og energi er ivare tatt
- SPR er grunnlag for innsigelse
 - avgrenset til nasjonale eller vesentlige regionale interesser

